
[p1]

Haarlem, den 5^e van Meie, 1890.

Eerweerde Heer

en Goede Vriend!

Sedert Nieuwejaar en hebbe ik, rechtstreeks end' onmiddellik, niets van U vernomen, nochte Gij van mij. Ik verlange dan ook herteliken spoedig wederom eens een eigenhandig schrijven van U t' ontvangen, met vele goede berichten aangaande U-zelven, en betreffende de vlaamsche taalzake.

Ik zoude U zekerlik ook reeds eerder eens geschreven hebben, ten einde een antwoord van U uit te lokken. Maar ik had steeds zoo veel te doene. En ook weerhield mij de gedachte dat Gij-zelve het omstreeks den tijd van Paschen steeds zoo volhandig en volhoofdig hebt met de zaken van uw Heilig Ambt, en dien ten gevolge geene moete tot briefwisseling. Bijzonderlik niet, als

[p2]

daar toe geene onmiddellike aanleidinge bestaat. Maar nu is er zulk eene aanleidinge. Te weten deze:

Een mijner goede vrienden, een jongeling ende nog student ter Hoogeschole te Amsterdam, maar reeds een groot taalgeleerde, beweert dat het wordeke ont, door U in uwe vervlaamschinge van Hiawatha's zang gebruikt, en waarop ik wees in mijn friesch opstelleken "Frîsk end Flaemsk"¹ (waar van ik eenige maanden geleden U een overdruksken toezond²) - niet in de vlaamsche volksspreektaal voorkomt, zoo min in de hedendaagsche, als in die van vroegere euen. Hij meent, dat Gij dat wordeken maar zoo gebruikt, omdat het schoone is en handzaam, en

.....

1 Verschenen in het tijdschrift: For hûs en hiem: (1889) 3. Over 'Frisk end Flaemsk' zijn bijdragen verschenen in Rond den Heerd: 24 (25 Juli 1889) 35, p.280 (door Adolf Duclos) en in Loquela: Wetensweerdigheden: Bijblad van Loquela: 9 (Sporkele 1889) nr. 108.

2 Zie ook de [brief van J. Winkler aan G. Gezelle van 04/07/1889](#).

U wel dient - maar, nog eens, dat de vlaamsche spreektaal, oud ofte nieu, geen ont heeft nocht had. Ik weêrspreek hem, ook op grond van uwe aantekening³ over dat woord op bladzijde 195 van uwe vervlaamschten Hiawatha. Maar hij en is niet te overtuigen.

..... [p3].....

Och! wees Gij, o Meester! nu onze scheidsrechter - zoo vragen wij vriendelik. "Onthier, ontstuks, onttween", en mogen hier niet gelden. Wij meenen "ont" aleene en op zich zelve, lijk als wij Friesen het gebruiken, en Gij, bij voorbeelde, in uwe woorden:

"Zoo zij worstelden te gare.....

Ont het avond werd en donker.⁴

Ik hebbe het werk van den Heer H. Meert, over "het voornaamwoord Du"⁵ ontvangen en gelezen - niet met genoeg. Dat is een zeer onvolledig werk, De schrijver moge misschien welbeslagen zijn in oude en zestien- en zeventiende-eeusche geschriften, hij en weet van de nieuwe, of liever van de hedendaagsche gouspraken niet af, niets van heure verspreidinge ende geldigheid. Hadde hij mijn Dialecticon gekend, en ook opgemerkt hoe ik zelve in mijn "Laus Frisiae"⁶ in "Oud-Nederland" overal 't woordeken du gebruike, hij en hadde zoo veel oppervlakkigs en onwaars niet vermeldt, vooral op de 78^e en volgende

..... [p4].....

.....

3 "Het w. onthier is mndsgm. In Vlanderen (Z. Schuerm.), zoo wel als ontstuks, dat in Gailliard, en onttween dat in Kiliaen staat; ja, men zou schaars een eeuwenoud, bij ons nog levend w. kunnen vinden, dat zoo veel recht heeft om gebezigd te worden als ont". (Dries Gevaert, De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Licentieverhandeling UGent, Letteren en Wijsbegeerte, 1984, dl.III, p.511)

4 De verzen komen uit Hiawadha's vasten.

5 Het werd bekroond in de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, afdeling Middel- en Nieuw-Nederlandsche Taal- en Letterkunde. De verslaggevers waren Pieter Willems, Louis Roersch en Gezelle.

6 Verheerlijking van Friesland; opstel van J. Winkler waarmee hij zijn verzamelbundel Oud Nederland beëindigt op p.334-367.

bladzijden - en op bladz. 1. Immers hier in Noord-Nederland (immers dat bedoelt hij met "Holland") wordt nooit dü gesproken met hoogduitsche ü of fransche u; maar altijd doe, met hoogduitsche u en fransche ou; in Friesland bovendien met ou als thou in 't Engelsch, met vollen nadruk: dou, als nou now⁷ = nu. Tienduizenden en tienduizenden spreken hier in de noordelijke gewesten altijd met du (doe of dou omwisselend), en nooit met gij. - Dat boek van "Meert" en hadde nooit bekroond moeten zijn. De schrijver en kent onze noord-nederlandsche, bijzonderlik onze friesche taalzaken volstrekt niet. -

Loquela en Biekorf blijve 'k steeds met de meeste belangstelling en instemminge lezen en betrachten, en ik ben U steeds van herten dankbaar daar voor. Weldra hoop ik U weêr eenen afdruk te kunnen zenden van een groot opstel over friesche taal- en letterkunde dat in eenen onzer tijdschriften eene plaats krijgt.⁸

Hier is alles wel - zoo ook te Bonn bij mijnen zoon, die de Paaschdagen in gezondheid en vroolikhed hier bij mij doorbracht.

Gegroet, mijn zeer weerde Vriend! in der minne Jesu Christi des Heilands, ende van herten!

Uw

Johan Winkler.

.....

7 "now" staat boven "nou".

8 Het betreft: J. Winkler, Ytlike bledsiden oer Fryske Tael- end Skriftekenisse. In: De Tijdspegel: 48 (1891) 2, p.166-189 en 291-306.

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	05/05/1890
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 2: Brieven (1884-1899) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.329-331

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel, 212x133 wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6321
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle12624

Inhoud

Incipit	Sedert nieuwjaar en hebbe
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	05/05/1890, Haarlem, Johan Winkler aan [Guido Gezelle]
Editeur	Rik Van Gorp; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
